

CERKVENI GLASNIK

ZA TRŽIŠKO ŽUPNIJO

Izhaja zadnjo soboto v mesecu za naslednji mesec. - Posamezna številka 1— Din.

*Za božične praznike božjega miru,
za novo leto nebeškega blagoslova*

želi

„Cerkveni glasnik“

*vsem župljanom, naročnikom
in bralcem.*

Za letošnje božične praznike.

Pogovarjal sem se z znancem izza mladih let. Slikal mi je svoje življenje in doživljanje. Pa je med drugim omenil: „Težko Velikonoč sem preživel eno leto med vojsko. Pomisli, nisem pokusil na ta dan koščka mesa...“ Je pa nekdo kmalu na to pripomnil: „Glej, dobro ve za to prijetno navado, na zapoved velikonočne sv. spovedi se pa ne spomni nikdar!“

Ali naj spomnim še na sliko, britko-resnično, izza dni vojske. Sveti večer je bil. Možje in fantje so zmrzovali v strelskih jarkih in hrepenili po domačem ognjišču; žene in otroci so trepetali doma v skrbeh in pomankanju. Pa je prišel sveti večer in matere niso imele najpotrebnejšega za preživljanje družine. A poiskale so jaselce in tu so s svojo družino le obhajale Božič, ko jim je božje Dete vlivalo v srca zaupanje, tolažbo in mir. Koliko takih resničnih slik so pred nedavnimi leti doživljali naši domovi...!

In danes? Letos, ko se bližajo božični prazniki? Ali ne kličejo tudi mnogi brezposelni, mnogi s slabim zaslužkom: „Kako naj uživamo božično razpoloženje?“

Ne obupati! Ravno božični prazniki vsem bednim to kličejo.

Jaselce in Dete v njih, vse to nam pridiguje o ničevnosti posvetnega in dviga nam pogled in zaupanje na večnost. Bolečine, stiska, beda, vse to izgubi svojo strahoto, če je ožarjeno z žarko, ki prihajajo iz jaselc Zveličarja. „Zakaj razodela se je milost božja,

ki prinaša zveličanje vsem ljudem; uči nas, da se odpovejmo brezbožnosti in posvetnim željam in na tem svetu trezno in pravično in pobožno živimo, pričakujoč blaženega upanja in veličastnega prihoda velikega Boga in Zveličarja našega Jezusa Kristusa, ki je dal samega sebe za nas, da bi nas odrešil vse krivice in zase očistil kot izvoljeno ljudstvo, vneto za dobra dela.“ (Sv. Pavel Titu 2. 11—14.)

Poglejte v betlehemske jaselce vsi, ki posvetno premoženje imate! Učite se pri Zveličarju dobrote; spoznavajte, da vam je Bog dal premoženje tudi in predvsem zato, da lajšate bedo in potrebo trpinov! V tem spoznanju bo prišlo v vaše domove in v vaša srca pravo božično razpoloženje.

Ozrite se z zaupanjem v jaselce tudi reveži! V betlehemski svetlobi spoznajete ničevost posvetnega in z Detetom, v revščini porojenim, dvignite predvsem svoja srca k Bogu, ki je naše največje bogastvo!

Krščanstvo se bori za pravico teptanih, opozarja oblastnike in prosi ter roti zakrkné, da se učijo ljubezni pri Detetu v jaselcah. Če bi mi vsi ponižno pripogibali koleno pred Detetom v jaselcah, bi iz jaselc prisijalo pravo bratstvo in požrtvovalna ljubezen v vsa srca.

O božičnih praznikih, ki so prazniki ljubezni, pozabimo svetno boleost. Skrb za uživanje svetnih dobrin naj premaga živa vera v Boga in večnost!

Je pač lepša slika, ki jo nudi revna družina v molitvi pri jaselcah, kot pa samo tarnanje tistega, ki o praznikih ni imel mesa...

Pomisli, kaj bereš!

V starem Rimu je bilo najbolj živahno na trgu, katerega so imenovali „Forum Romanum“. Tu so nastopali tudi različni govorniki in množice poslušalcev so se kar gnetle okoli njih. Znameniti govorniki so na tem trgu s svojo besedo navduševali, pomirjali, plamteli strasti, da je odjeknilo potem po celem Rimu in po celi državi.

Tudi sv. Pavel je govoril in oznanjal Kristusa na areopagu, na trgu v Atenah. O svetnikih prve dobe je znano, kako so zbirali po trgih ljudi in jim pridigovali božje resnice.

Danes je drugače. Največji govorniki, ki vlečejo tisoče za seboj, so lahko nemí. Ni jih treba poslušati, niti poznati. Ti govorniki sedijo v svoji sobi in enako tudi tisti v svoji, katerim govorijo. Na par strani papirja vrže govornik svoje misli in te prihajajo k bralcu — v blagoslov ali v nesrečo.

Kaj je prižnica v primeri s tiskom, časopisom? Pa če je tudi postavljena v največji cerkvi! Kje je pridigar, ki bi imel — pa naj bodo njegovi govori še tako znameniti in obilno obiskani — več kot tri do štiri tisoč poslušalcev? Časopis pa govori ne enemu ali dvema tisočema, ampak deset, da celo sto tisočem obenem. Časopisje velikih narodov, n. pr. Francozov, Angležev in Nemcev, ima kar cele milijone naročnikov. „Časopis,“ tako se je izrazil nemški pisatelj Rosegger, „ti si veliki mogočni pridigar našega časa. Besede, ki jih ti izbruhneš iz sebe, odmevajo v kratkem po celi deželi. Ti pridiguješ v gostilnah, v kavarnah, na cestnih železnicah, v električnih in železniških vozovih, v zasebnih hišah in mogočno na mestnem trgu. Kjer jih je več skupaj zbranih, si gotovo ti sredi med njimi in pridiguješ. Pa tvoja beseda ne izzveni takoj, ko je izgovorjena, kakor na prižnici, ne, ona doni naprej. In kar ne obtiči v spominu ljudi, obvisi na papirju in vsakemu, ki pogleda vanj, vedno znova in vedno naprej pridiguje — brez odmora, brez prestanka.“

Gotovo je, da dnevna pridiga tiska ne more ostati brez vpliva na človeško dušo. Zato je upravičen pregovor: Povej mi kaj čitaš, in povem ti kakšen si! Tiskana beseda neopaženo in po načrtu hitro svoje nazore siplje v srca čitateljev. Množicam natika ta beseda očala, po katerih gledajo in presojajo potem vsa, tudi najvažnejša vprašanja. Kakšen blagoslov je dober tisk! Velemoč je, ki pridobiva duše za Kristusa. Zato upravičeno poziva svetniški papež Pij X.: „Zastonj boste zidali cerkve, ustanavljali šole, prirejali misijone — vsa vaša prizadevanja bodo zastonj, če ne boste obenem uporabljali časopisja!“

Kaj pa, če je vpliv tiska kvaren za človeško dušo? Gorje! Če list gromadi laži, pridobiva na vsemogoče načine za nevero, za poltenost, za odpad od Boga! Potem se uresničuje beseda sv. Pisma pri Izaiju: „Pekel je odprl svoje žrelo brez meje...“

„Po njih sadovih jih boste spoznali!“

Ta beseda Zveličarjeva velja tudi za tisk. Kakor dober tisk, krščansko usmerjen list, širi plemenito krščansko izobrazbo, plemeniti srce in dviga duha kvišku k Bogu, tako je list s protiversko, proticerkveno ali nespodobno smerjo pravi grobokop vere, nrvnosti in poštenja. Sadovi boguodtujenega in krščanstvu sovražnega časopisja so povsod žalostni. Combes, nekdanji ministerski predsednik na Francoskem je dejal, da je na Francoskem tri četrtine nekdanjih katoličanov iztrgalo Cerkvi iz naročja čitanje brezvernega tiska. Ko je izbruhnila krvava francoska revolucija, ko je padal v ruševine prestol in oltar, tedaj je nevera v triumfu naznanjala zmago brezbožnega tiska nad krščanstvom in na oltar je postavila namesto Boga boginjo razuma. Glavnega pisatelja tiste žalostne dobe Voltairja so v Parizu proslavljali, pa je znan izrek de Maistrov, ki se je tedaj izrazil: „Danes je Pariz kronal moža, ki bi ga bila Sodoma kamenjala!“

Ker je protiverski tisk tak sovražnik katoličanov, sv. Cerkev prepoveduje vse knjige in časopisje, ki nasprotujejo njenemu verskemu nauku. Po kanonu 1399 cerkvenega zakonika spada med slab tisk ono, ki taji verske resnice, vzbuja nad njimi dvom ali jih grdi in smeši; — ono, ki nasprotuje zapovedim božjim, ker oznanja kot dovoljeno, kar zapoved božja prepoveduje ter vse to poveljuje, bodisi na odkrit ali prikrit način, kakor samomor, dvoboj, nečisto uživanje vseh vrst; — ono, ki izpodkopava ugled Cerkve, krati njene pravice, sramoti cerkveno svečeništvo, papeža, škofo, duhovnike ter jim jemlje pri vernikih ugled, da bi jih ne poslušali; — ono, ki zlohotno izpodkopava svetno oblast kot tako in širi gospodarske nauke, nasprotujoče načelom krščanske pravičnosti. — Pa če taki listi še tako lepo pišejo, seveda po izjavah nekaterih. Sveta Cerkev nas opominja: Varujte se jih. To so grabežljivi volčovi v ovčjih oblačilih!

Lahko hvalimo Boga, da imamo v škofih, naslednikih apostolov, tako čuječe pastirje za vero in nrvnost. In škofje vsega sveta so že opetovano strogo obsodili čitanje tiska s protiversko in nespodobno vsebino. Greh ima, kdor se za varnostne kljice in prepovedi sv. Cerkve nič ne zneni. Čuvarji sv. vere: škofje in duhovniki vidijo v verskih stvareh pač delj kakor navadni verniki in tudi vedo kje tiči nevarnost za sv. vero. V čisto političnih vprašanjih, ki nimajo nobenega stika z vero, puste vsakemu svobodo in prostost, a v verskih in verskopoličnih vprašanjih pa ne smejo in ne mo-

rejo molčati. Slabo čtivo je grešna priložnost. Mnogi so po tej priložnosti že prišli ob vero in poštenje ter so začeli mrziti Cerkev in življenje s Cerkvijo. Kdor se grešne priložnosti noče varovati, se greha noče varovati in greši. Duhovnik pa h grehu ne more in ne sme molčati.

Pa mnogi pravijo: meni nič ne škoduje ali: moram vse čitati, da spoznam tudi nasprotno mnenje. Odgovor: Slabo čtivo je vedno škodljivo, kakor je slab, okužen zrak vedno škodljiv. Nekaj se človeka vedno prime. Sploh pa ni res, da bi moral slišati človek tudi laž, da spozna, kje je resnica, kakor ni res, da bi moral kdo strup šele pokusiti, da zve, kaj je strup.

Znameniti pisatelj Alban Stolz je dejal, da se danes nebeške in peklenske moči bojujejo med seboj za duše na koščku papirja. Ne pridružujmo se peklenkim močem! S to mislijo naročajmo, berimo in širimo le katoliški tisk!

Tržiška poročna „pudlja“.

Bo marsikdo dejal: Kaj pa je to! Sta-rejši, ki so jo delili, ali lovili, bodo pa marsikaj o njej še vedeli.

Ko sem prišel v Tržič kaplanovat sem včasih pogledal skozi okno v kaplaniji, kako je presfregel ta ali oni pred cerkvijo novoporočenca s kozarcem vina in z voščilom. Seveda, na voščilo je posegel ženin najprvo v svojo denarnico in potem šele v roko voščilca. Pri nekaterih porokah se je v roki voščilca svetilo vino, na glavi pa kar cilinder. Ko sem pričel kot župnik poročati, se je še nekaterikrat izvršil ta prizor, sedaj pa je ta navada izginila. Poroke se vršijo sedaj jako hitro. Pridrči navadno avto, izstopita ženin in nevesta ter dve priči in vse je kmalu gotovo. Svatje prihajajo le na gostijo, ne k poroki.

Stari Tržičani povedo marsikaj iz preteklosti in njenih običajev. Tako pripovedujejo tudi o poročni „pudlji“. Ta tržiški običaj naj bo tukaj označen z besedami blagopokojnega g. župnika Špendala, ki ga je grajal. Ravno pred 50. leti je bilo na četrto adventno nedeljo oznanjeno v cerkvi sledeče:

„Kmalu bo pretekel adventni čas in po veselih božičnih praznikih bo nastopil predpustni čas ter čas ženitovanja in oklicev. Gotovo ne vemo, kdo bo prvi oklican, zato vam pa tudi najlažje sedaj oznanimo, da po novem letu ne bomo nobenega več oklicali s pristavkom ‚gospod‘ ali ‚gospodična‘, temveč samo s krstnim imenom in priimkom. Saj kdor je res gospod ali gospodična se

pač ne bo zmenil zato, ali je s tem dostavkom tudi oklican ali ne. Komur bi pa morda ne šlo to ime po vsej pravici, bi se pa še ljudje norčevali iz njega, če bi mu ga priložili. Naj nam torej tega nihče ne zameri. Duhovniku je namreč silno težavno vsem ustreči in najtežje je še ljudi na očitnem kraju v cerkvi vrstiti med gospodo in negospodo. V cerkvi ste nam vsi ljubi farmani, dragi bratje in sestre v Kristusu.

Naj bo pri tej priložnosti omenjeno še to-le: Tržičani imate mende že staro navado, da pri porokah denar mečete med radovedno mladino. Ali ni škoda denarja, ki se težko zasluži, tja metati, da prav nič ne zaleže? Otroci ga poberejo, vselej vsega še ne najdejo, in ga za sladkarije dajo. Večkrat celo otroci opustijo šolo, jungru delo, ter po dve in še več ur preže na poroko zaradi ‚pudlje‘. Bati se je, da se bo enkrat naredila nesreča. Čudno bi ne bilo, ko se vrže včasih po 30 otrok na tla med konje in vozove, če bi si kdo zlomil roko ali nogo. Ali bi ne bilo bolje, če bi poročenci, kateri morejo, rajši kakšne krajcarje izročili farni ubožni kasi za farne bolnike ali tudi revnim šolarjem za šolske potrebe? To v premislek prihodnjim ženinom in nevestam. Zapovedovati o tem ne moremo mi duhovniki.“

Pri oklicih so bili torej pred 50. leti „gospodje in gospodične“ odpravljeni. „Pudlja“ je ostala še precej časa, danes je pa še v spominu starejših Tržičanov in v oznamilni knjigi.

To in ono.

Samo en dinar bo stal odslej naš župnijski list. Tega bo pač vsak zmožel. Bo pa zato brez priloge „Vera in življenje“. Mnogi so članke priloge radi brali, nekatere je pa motilo oznanilo ljubljanskih župnij, katerih glasilo je omenjeni list. Da more naš list sploh izhajati, omogoča vlč. g. frančiškanski provincijal dr. p. Gvido Rant v Ljubljani, ki zastopa list pred oblastmi v smislu zakonov. Bog mu plačaj naklonjenost!

Lepo božično darilo v znesku 1000 Din je naklonil sirotišču in zavetišču Vincencijske konferenčne g. tovarnar Schallgruber iz Slapa. Bog povrni!

Božičnico priredijo tudi letos otrokom sirotišča na Skali dekleta Marijine družbe na sveti večer. Morda ima še kdo kakšen kos stare, še uporabne obleke, ki bi jo družbenice-šivilje lahko lepo priredile za otroke. Naj jo, če je dober, izroči pri šivilji poleg mosta sv. Janeza.

Žensko pokopalno društvo ima svoj letni občni zbor 6. januarja takoj po litanijah v spodnji sobi kaplanje. Članarino je treba oddati do Svečnice v župnijski pisarni.

Mohorske knjige za l. 1932 naroči lahko vsak vsak čas za 20.— Din v župni pisarni.

Oznanila za januar.

1. **Novo leto.** Zapovedan praznik obrezovanja Gospodovega. Vse tri sv. maše so z blagoslovom. Ob desetih je slovesna sv. maša z leviti. Med deseto sveto mašo je običajno darovanje fantov in deklet. Popoldne ob pol treh so slovesne litanije Srca Jezusovega.

3. **Nedelja po novem letu in praznik Imena Jezusovega.** Ta dan in v osmini je mogoče dobiti popolne odpustke pod navadnimi pogoji. Ker je tudi prva nedelja, je pri šesti sv. maši skupno sv. obhajilo mož in fantov, ki naj tudi v letu 1932 ostanejo zvesti svoji prvi nedelji!

5. **Vigilija k prazniku sv. Treh kraljev.** Po sv. mašah, okoli 7. ure, se vrši slovesni blagoslov vode.

6. **Sveti Trije kralji.** Zapovedan praznik razglašanja Gospodovega. Sv. maša ob šestih in desetih je z dvema blagoslovoma, ob osmih z enim. Ob desetih je slovesna sv. maša z leviti. Popoldne ob pol treh so slovesne litanije Matere božje. V puščo se ta dan pobira za afriške misijone. Ob dveh naj molijo Marijine družbe uro molitve za misijone.

9. **Rojstni dan Nj. Vel. kraljice Marije.** Ob osmih je šolska sv. maša in nato predpisane molitve za kraljico.

10. **I. nedelja po Razglašanju Gospodovem in praznik sv. Družine.** Službe božje ob navadnem času. Ob 6. je sv. maša z blagoslovom. Po pridigi prve sv. maše se vrši posvetilna molitev krščanskih družin.

17. **II. nedelja po Razglašanju Gospodovem in god sv. Antona Puščavnika.** Službe božje v navadnem redu.

18. — 25. **Vsak dan molitve za zedinjenje vzhodnih bratov s sv. Cerkvijo.** Vse dni po prvi sv. maši, v nedeljo po litanijah popoldne.

21. **Sv. Neža,** zaščitnica dekliške Marijine družbe. Ob šestih orglana sv. maša za žive in mrtve članice dekliške Marijine družbe.

23. **Zaroka Marije device.**

24. **I. predpepelnična nedelja.** Službe božje v navadnem redu.

31. **II. predpepelnična nedelja.** Službe božje v navadnem redu.

Cerkveni računi bodo v torek po sv. Treh kraljih t. j. 12. januarja. Letna pristojbina za vsak sedež znaša Din 15. Lastniki sedežev naj vedo gg. ključarjema povedati številko klopi, kjer imajo sedež.

Izpraznjeni cerkveni sedeži pridejo na dražbo, ki se vrši v župnijski pisarni v nedeljo 24. januarja po osmi sv. maši. Sedeži, ki pridejo na dražbo, bodo označeni v oznanilu 17. januarja.

Darovanja za sveče bodo pri šesti in deseti sv. maši: 10 za šentansko sošesko, 17. za Dolino in 24. za Tržič in Bistrico. V puščo se te dni pobira za električno razsvetljavo.

Shodi cerkvenih organizacij:

III. red: shod 3., vesoljna odveza 1. in 6.

Dekliška Marijina družba: shod 24. v dvorani na Skali, družbena sv. maša 21, skupno sv. obhajilo 31.

Marijina Družba za žene: shod 24. v dvorani skupno z dekliško Marijino družbo.

Fantovska Marijina družba: shod po oznanilu v cerkvi.

Marijini vrtec za dečke in deklice: shoda po oznanilu v cerkvi.

Mladinska pobožnost: 17. s posebnim nagovorom za otroke in otroškim petjem pri litanijah.

Mesečna šolska sv. spoved: Meščanska šola 16., osnovna šola 23.

Župnijska kronika za november 1931.

Novembra v naši župniji rojenih: 11.

Novembra poročeni:

1. **Kuhar Janez,** delavec, Puterhof 108 in **Meglič Ivana,** zasebnica, Sveta Ana 25, poročena 22. novembra.
2. **Srečnik Franc,** posestnik in čevljarji mojster, Tržič, Kurnikova pot 4 in **Meglič Angela,** natarica, Bistrica 31, poročena 22. nov. na Brezjah.
3. **Ahačič Franc,** posestnik, Sveta Ana 41 in **Golmajer Ivana,** hči hišne posestnice, Sveta Ana 115, poročena 23. novembra.
4. **Zupan Hubert,** sedlar in avtopodjetnik, Tržič, Glavni trg 17 in **Mokorel Jožefa,** hči posestnice Bistrica 20, poročena 24. novembra na Brezjah.
5. **Dobrin Jožef,** čevljar, Tržič, Za Virjem št. 10 in **Voglar Viktorija,** zasebnica, Tržič, Dolinska c. 2, poročena 26. novembra.
6. **Lahenberger Jožef,** čevljar, Tržič, Ulica Ahačiča Franca 15 in **Ferlan Ana,** delavka, Tržič, Ljubeljska cesta 40, poročena 28. novembra.

Novembra umrli:

1. **Ahačič Franc,** rojen v Križah 15. X. 1851, umrl v Tržiču, Za Mošenikom 2, dne 6. novembra.
2. **Ferlan Vikica,** zakonska hči čevljarja, rojena v Tržiču 16. X. 1931, umrla v Tržiču, Ljubeljska cesta 38, dne 11. novembra.
3. **Klemenc Franc,** zakonski sin delavca, rojen v Dolini 15. XI. 1931, umrl v Dolini 109, dne 17. nov.
4. **Mrak Franciška,** žena čevljarja, rojena v Kropi 3. IV. 1875, umrla v Tržiču, Cerkvena ulica 4, dne 22. novembra.
5. **Ahačič Jožef,** samski sin posestnika, rojen pri Sveti Ani 19. III. 1911, umrl pri Sveti Ani 10, dne 24. novembra.

Novemberska poročila od drugod:

1. **Žepič Ana,** rojena v Tržiču 126, dne 16. avgusta 1907 se je poročila v Unter Waltersdorfu v Avstriji 15. februarja 1931 z **Ipsitz Janezom.**
2. **Žepič Kristina,** rojena v Tržiču 125, dne 14. decembra 1905 se je poročila 12. aprila 1931 v Unter Waltersdorfu v Avstriji z **Weghofer Avgustom.**

Za predstavnika in založnika: **Anton Vovk,** župnik v Tržiču. Za urednika v Ljubljani: **Dr. P. Gvido Rant, O. F. M.**
Za Zadržno tiskarno v Ljubljani: **Srečko Magolič.**